

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Εξέλιξη του κλάδου των δομικών έργων στην Ευρώπη»

(2009/C 27/05)

Στις 6 Δεκεμβρίου 2007, η κ. Margot WALLSTRÖM, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αρμόδια για τις διοργανικές σχέσεις και την πολιτική επικοινωνίας, και ο κ. Günter VERHEUGEN, Αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και αρμόδιος για τις επιχειρήσεις και τη βιομηχανία, ζήτησαν από την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση όσον αφορά την:

«Εξέλιξη του κλάδου των δομικών έργων στην Ευρώπη».

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 13 Ιουνίου 2008, με βάση την εισηγητική έκθεση του **κ. HUVELIN**.

Κατά τη 446η σύνοδο ολομέλειας, της 9ης και 10ης Ιουλίου 2008 (συνεδρίαση της 10ης Ιουλίου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε την ακόλουθη γνωμοδότηση με 57 ψήφους υπέρ και 2 αποχές.

1. Συμπέρασμα

1.1 Αντίθετα με ό,τι μπορεί να πιστεύουν ορισμένοι, το μέλλον της βιομηχανίας δομικών έργων θα εξαρτηθεί λιγότερο από τις δημόσιες πιστώσεις που θα εισπράξει (παρά το γεγονός ότι μια μεγαλύτερη συνέχεια στο προγραμματισμό θα αποτελούσε σημαντικό όφελος) και περισσότερο από την ικανότητα των αρμόδιων αρχών να διαμορφώσουν ένα κανονιστικό πλαίσιο που θα ισχύει για όλους και θα επιτρέπει τη μεγαλύτερη δυνατή διαφάνεια στον ανταγωνισμό και την καλύτερη αξιοποίηση του δυναμικού και της τεχνογνωσίας των επιχειρήσεων κάθε μεγέθους.

1.2 Υπό αυτό το πνεύμα, η παρούσα γνωμοδότηση συνιστά, κυρίως, τα εξής:

- να καθοριστούν, όσο το δυνατόν συντομότερα, ενοποιημένες βάσει κανονισμού διαδικασίες για την προκήρυξη διαγωνισμών, οι οποίες θα παρέχουν στους πελάτες, κυρίως τους δημόσιους, το ευρύτερο και σαφέστερο δυνατό φάσμα εντός του οποίου, ως αρμόδιοι, θα μπορούν να επιλέγουν τον συμβατικό μηχανισμό που ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους·
- να διανοιχτούν στους επαγγελματίες της βιομηχανίας δομικών έργων κανονιστικά περιθώρια που θα τους επιτρέπουν να προσφέρουν μείζονα συμβολή στις προκλήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης: μέσα από τον συνυπολογισμό του συνολικού κόστους, με προσφυγή σε κάθε μεγέθους συμπράξεις ιδιωτικού-δημόσιου τομέα, καθώς και με χρηματοδοτήσεις στηριζόμενες στις προσδοκώμενες επιδόσεις· μικρές και μεγάλες επιχειρήσεις του κλάδου είναι έτοιμες σήμερα να ανταποκριθούν επιτυχώς στην πρόκληση αυτή·
- να αναβαθμιστεί η εικόνα του κλάδου των δομικών έργων για να γίνει ελκυστικός στις σχολικές γενεές νέων και για να αποκατασταθεί η έλλειψη ενδιαφέροντος·
- να καταβληθεί σημαντική προσπάθεια κατάρτισης σε επαγγέλματα που αντιπροσωπεύουν σημαντικότερα ποσοστά της μη επιδεχόμενης μετεγκατάστασης απασχόλησης στην Ευρώπη·
- να προωθηθεί η βιώσιμη οικοδομική δραστηριότητα στην ΕΕ·
- να διατηρηθεί ένα υγιές οικονομικό κλίμα και να διασφαλιστούν συνθήκες απασχόλησης που να σέβονται τις ανάγκες των ατόμων στις χώρες όπου εργάζονται·
- να προωθηθεί η ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα.

1.3 Μόνον έτσι θα μπορέσει να γίνει η προετοιμασία για την πιθανή άφιξη, στο προσεχές μέλλον, ανταγωνιστών εκτός Ευρώπης.

2. Εισαγωγή (πλαίσιο)

2.1 Με την επιστολή της 6ης Δεκεμβρίου 2007, τα μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κυρία Margot Wallström και κ. Günter Verheugen, στο πλαίσιο της συνέχισης της ατζέντας της Λισσαβόνας, ζήτησαν από την ΕΟΚΕ να καταρτίσει διερευνητική γνωμοδότηση προκειμένου να εξεταστεί εάν η νομοθεσία που διέπει τον τομέα των δομικών έργων και τον τομέα των υπηρεσιών προς τις επιχειρήσεις «αποτελεί ένα συνεκτικό σύνολο, εάν συνάδει με τις τρέχουσες και μελλοντικές μεταλλαγές και, τέλος, σε ποιο βαθμό θα ήταν απαραίτητη μια προσπάθεια απλούστευσης, εξορθολογισμού και εκσυγχρονισμού της νομοθεσίας στους τομείς αυτούς. Πρέπει να επισημανθεί ότι η προσπάθεια αυτή δεν πρέπει να περιοριστεί στη νομοθεσία που αφορά ειδικά τους ενδιαφερόμενους τομείς αλλά να επεκταθεί σε κάθε νομοθετική πράξη που επηρεάζει την ανάπτυξη τους (υγεία, ασφάλεια στην εργασία, προστασία του περιβάλλοντος κτλ) και να ενσωματώσει τα θεμιτά συμφέροντα που συνδέονται με αυτούς».

2.2 Είναι λοιπόν απαραίτητο να εξεταστεί το σύνολο των σημείων που αναφέρονται στην αίτηση γνωμοδότησης με αυστηρότητα και μέθοδο διότι το πεδίο έρευνας είναι εκτεταμένο και είχε αποτελέσει στο παρελθόν αντικείμενο διαφόρων σφαιρικών ερευνών, οι οποίες είχαν ανατεθεί από την Επιτροπή σε διαφόρους εξωτερικούς συμβούλους.

2.3 Όμως, η παρούσα γνωμοδότηση θα περιοριστεί μόνο στις πτυχές που αναφέρει ο αποδέκτης της, δηλαδή στις νομοθετικές ή κανονιστικές τροποποιήσεις ή απλουστεύσεις που αφορούν τον τομέα των δομικών έργων και, στο πλαίσιο μιας στρατηγικής και αντικειμενικής θεώρησης του τομέα, δύναται να προσφέρουν βελτιώσεις που να οδηγούν σε καλύτερες συνθήκες λειτουργίας και ανάπτυξης.

2.4 Συνεπώς, η παρούσα γνωμοδότηση περιλαμβάνει ορισμένες χρήσιμες υπενθυμίσεις για τον τομέα των δομικών έργων, έτσι ώστε να προσεγγίζει τα επαγγέλματα του τομέα αυτού μέσα στο δικό τους περιβάλλον και με τους δικούς τους χαρακτηριστικούς περιορισμούς.

3. Θέση της οικοδομικής δραστηριότητας στην ευρωπαϊκή οικονομία

3.1 Με 2,7 εκατομμύρια επιχειρήσεις, ο κλάδος των δομικών έργων χαρακτηρίζεται από τα ακόλουθα ποσοστά το 2006, στην Ευρωπαϊκή Ένωση των 27 κρατών μελών:

	2006
Μερίδιο της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας του τομέα στο ΑΕγχΠ	10,5 %
Μερίδιο των αμοιβών των μισθωτών του τομέα στην ακαθάριστη προστιθέμενη αξία του	54,5 %
Μερίδιο των ακαθάριστων επενδύσεων παγίου κεφαλαίου (ΑΕΠΚ) του τομέα επί του συνόλου των ΑΕΠΚ	50,5 %
Μερίδιο της συνολικής απασχόλησης του τομέα στη συνολική απασχόληση όλων των τομέων ⁽¹⁾	7,2 %

⁽¹⁾ Η απασχόληση στην οικοδομή αποτελεί το 30,4 % της βιομηχανικής απασχόλησης. Πηγές: Eurostat και FIEC.

3.2 Ορισμένες υπενθυμίσεις

3.2.1 Η βιομηχανία δομικών έργων είναι μια δραστηριότητα που δεν επιδέχεται μετεγκατάσταση και, συνεπώς, είναι καθοριστική για τις μελλοντικές εξελίξεις της ευρωπαϊκής ανάπτυξης και του ευρωπαϊκού βιομηχανικού ιστού.

3.2.2 Η βιομηχανία δομικών έργων, λαμβανομένης υπόψη της ίδιας της δομής της παραγωγής της και της ανάγκης να διαθέτει σταθερά γεωγραφικά σημεία καταναμημένα σε όλες τις εθνικές επικράτειες και βαθιά ριζωμένα στην τοπική ζωή, διαδραματίζει ένα ρόλο στην κοινωνία και στη ζωή του πολίτη· το ρόλο αυτό δεν πρέπει να τον παραγνωρίζουμε, αλλά αντίθετα να τον ενθαρρύνουμε.

3.2.3 Τέλος, ο κλάδος αυτός οφείλει να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο σε όλες τις δράσεις που συνδέονται με τη βιώσιμη ανάπτυξη:

- ως αδιαμφισβήτητος επενδυτικός φορέας στον τομέα αυτό (κατοικίες, κτίρια γενικά, μεταφορές, παραγωγή ενέργειας κτλ),
 - με την προσαρμογή των μεθόδων εκτέλεσης, συμπεριλαμβανομένου του τομέα των υλικών, στις ανάγκες και απαιτήσεις της βιώσιμης ανάπτυξης.
- 3.2.4 Προκειμένου να είναι πλήρης η περιγραφή του συνολικού περιβάλλοντος αυτού του τομέα δραστηριοτήτων, θα πρέπει να αναφερθεί το γεγονός ότι, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που κατέβαλε ο τομέας τα τελευταία τριάντα χρόνια, τα επαγγέλματα του κλάδου των δομικών έργων συνεχίζουν να έχουν μια σχετικά αρνητική εικόνα. Η διαπίστωση αυτή πρέπει να ληφθεί υπόψη στην παρούσα γνωμοδότηση διότι αντικατοπτρίζεται:
- στο πνεύμα της νομοθεσίας που διέπει σε ορισμένες χώρες τους όρους σύναψης συμβάσεων και την αντιμετώπιση της παράνομης απασχόλησης,
 - στη σχετική δυσκολία προσέλκυσης νέων στο επάγγελμα (άμεση ελκυστικότητα) και κατάρτισης τους (δυσπιστία του γενικότερου εκπαιδευτικού συστήματος έναντι του κλάδου των δομικών έργων).

3.2.5 Η ίδια η φύση των επαγγελματιών αυτών, όσον αφορά τόσο τις ανάγκες των πελατών όσο και τα διάφορα τεχνικά δεδο-

μένα, οδηγεί στο γεγονός ότι βρισκόμαστε σήμερα και θα βρισκόμαστε και στο μέλλον αντιμέτωποι με μια αγορά άκρως «κατακερματισμένη», με συνέπεια την συνύπαρξη μεταξύ βιοτεχνών, μικρών, μεσαίων και μεγάλων επιχειρήσεων.

Στο πλαίσιο αυτό, η έννοια της μεγάλης επιχείρησης που ασχολείται μόνον με μεγάλα έργα πρέπει να σχετικοποιηθεί με βάση τη διαπίστωση ότι, στη συνολική ευρωπαϊκή αγορά, ο όγκος των έργων που υπερβαίνουν το μοναδιαίο ποσό των 20 εκατομμυρίων ευρώ, αποτελεί μόλις το 2 έως 5 % της συνολικής αγοράς των δομικών έργων.

3.2.6 Για το λόγο αυτό, οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί όμιλοι που συχνά έχουν έντονη παρουσία στο παγκόσμιο επίπεδο αποτελούν, σε μεγάλο βαθμό, «ομοσπονδίες» μικρών και μεσαίων δομών που είναι εγκατεστημένες στο τοπικό επίπεδο και λειτουργούν στο ίδιο ανταγωνιστικό πλαίσιο με τον τοπικό ιστό των ανεξάρτητων ΜΜΕ.

3.2.7 Οι μεγάλοι ευρωπαϊκοί φορείς του τομέα αυτού αναπτύχθηκαν συνήθως σύμφωνα με ένα πρότυπο διαφορετικό από το λεγόμενο «αμερικανικό», δηλαδή ενσωμάτωσαν οι ίδιοι τρόπους διατήρησης και ανάπτυξης της τεχνογνωσίας τους βασίζόμενοι στην οξυδερκεία τους και τη συμμετοχή στο σχεδιασμό.

3.2.8 Χάρη στην προσέγγιση αυτή, οι ευρωπαϊκές επιχειρήσεις κατέλαβαν στις παγκόσμιες αγορές μια θέση που οι ίδιες δημιούργησαν. Το πρότυπο αυτό, το οποίο βασίζεται στην ενσωμάτωση της σύλληψης και της υλοποίησης, δεν αποτελεί απαραίτητα προνόμιο των μεγάλων ομίλων αλλά μπορεί και πρέπει να εφαρμόζεται σε όλα τα μεγέθη επιχειρήσεων.

4. Ορισμένες βασικές αρχές

4.1 Το ζητούμενο αυτής της διερευνητικής γνωμοδότησης, που ζήτησε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πέρα από το στόχο της απλούστευσης της νομοθεσίας, πρέπει να είναι να προτείνει μια προσέγγιση που θα επιτρέπει:

- μια πραγματική διαφάνεια και ισότητα των ευκαιριών στις διαδικασίες προκήρυξης διαγωνισμών,
- το πέραςμα από μια νοοτροπία καχυποψίας, που είναι κατάλοιπο του μακρινού παρελθόντος, σε μια νοοτροπία εμπιστοσύνης και σύμπραξης,
- την ενσωμάτωση των εννοιών της πλέον συμφέρουσας από οικονομική άποψη προσφοράς και του συνολικού κόστους για όλη τη διάρκεια ζωής των έργων,
- τη διασφάλιση της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- τη διασφάλιση ότι οι ελάχιστες συνθήκες απασχόλησης καθορίζονται στις διαδικασίες δημόσιων συμβάσεων και ότι έχουν θεσπιστεί έλεγχοι και κυρώσεις για περιπτώσεις παραβάσεων,
- τη μείωση των διοικητικών επιβαρύνσεων με τον μεγαλύτερο δυνατό περιορισμό των ρυθμίσεων και διαδικασιών, χωρίς όμως να θίγεται καμία πτυχή της ασφάλειας ούτε των ουσιαστικών δικαιωμάτων και υποχρεώσεων των συμβαλλομένων.

4.2 Τα διάφορα στοιχεία που πρέπει να ληφθούν υπόψη στα νομοθετικά κείμενα θα πρέπει να επιτρέψουν (πέρα από τις διακυμάνσεις του όγκου των αγορών, που δεν αφορούν την παρούσα γνωμοδότηση) μια φυσιολογική ανάπτυξη των φορέων του τομέα, έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η τήρηση μιας συνεκτικής κοινωνικής πολιτικής (απασχόληση — ασφάλεια — αμοιβές) και να βελτιωθεί η ελκυστικότητα του κλάδου για τους διάφορους ενδιαφερόμενους φορείς (νέοι, γονείς, εκπαιδευτικοί κλπ.).

5. Κυριότερες προτάσεις

5.1 Τα κύρια στοιχεία στα οποία προτείνουμε να επικεντρωθούν οι προσπάθειες των αρμόδιων αρχών αφορούν κυρίως τα ακόλουθα:

- την ενοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων, προκειμένου να διασφαλισθούν ταυτόχρονα η διαφάνεια και η βελτιστοποίηση των μέσων και των ικανοτήτων,
- την προώθηση της καινοτομίας με την επίλυση, κυρίως, του προβλήματος της πνευματικής ιδιοκτησίας των ιδεών και των παραλλαγών,
- την κατάρτιση, τόσο την αρχική όσο και την συνεχή, που συνοδεύει τη σταδιοδρομία των μισθωτών,
- τη συμβολή στην αλλαγή της εικόνας του επαγγελματικού αυτού κλάδου που παρέχει εργασία στους νέους,
- την κοινωνική νομοθεσία που διέπει τόσο τις συνθήκες απασχόλησης όσο και τις ορθές πρακτικές στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας,
- τη βιώσιμη ανάπτυξη με την ευρεία έννοια του όρου: πρόκειται για ένα τομέα στον οποίο οι επιχειρήσεις δομικών έργων καλούνται να διαδραματίσουν καίριο ρόλο και να αναλάβουν νέες ευθύνες.

5.2 Ενοποίηση και απλούστευση των διαδικασιών σύναψης συμβάσεων

5.2.1 Δράση πρέπει να αναληφθεί σχετικά με τα εξής:

- τροποποίηση της νομοθεσίας για τις δημόσιες συμβάσεις έτσι ώστε οι ισχύουσες οδηγίες να αντικατασταθούν από **κανονισμό** που να ενοποιεί πραγματικά τις διαδικασίες σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να εγγυάται ενιαίες συνθήκες ανταγωνισμού,
- ενίσχυση της συστηματικής επιλογής της καλύτερης προσφοράς και όχι της φθηνότερης,
- ένα αυστηρότερο πλαίσιο για τις αναθέτουσες αρχές όσον αφορά τον ανταγωνιστικό διάλογο, έτσι ώστε να διαμορφωθεί μια διαδικασία βελτιστοποίησης και όχι συστηματικής σύλησης των ιδεών και της πνευματικής ιδιοκτησίας,
- ενθάρρυνση της ταυτόχρονης ανάθεσης σύλληψης και εκτέλεσης, ώστε να συνδυάζεται, ήδη από τη φάση της σύλληψης, η τεχνογνωσία των επιχειρήσεων με το ταλέντο των δημιουργών,
- μεγαλύτερη χρήση των συνολικών συμβάσεων (κατασκευή-συντήρηση ή εταιρική σχέση δημόσιου και ιδιωτικού τομέα) προκειμένου να ανταποκριθεί ο τομέας στην πρόκληση της βιώσιμης ανάπτυξης, να προετοιμάσει και να οργανώσει την κατάλληλη απάντηση στις απόπειρες ντάμπινγκ από ορισμένες χώρες στην ευρωπαϊκή αγορά,
- πραγματική εναρμόνιση των κανόνων και των τεχνικών, ώστε να εξαλειφθούν τα εθνικά τεχνικά εμπόδια και να ενοποιηθεί η ευρωπαϊκή αγορά,
- συνεκτίμηση των αναγκών των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, για να μπορέσουν να διατηρήσουν τις θέσεις εργασίας τους και αποφευχθεί έτσι ο υπερβολικός διπολισμός του κλάδου.

Στον κατάλογο αυτό, πρέπει να είναι σαφές ότι, με το αίτημα για ορισμένες εξελίξεις της νομοθεσίας, το ζητούμενο δεν είναι να επιβάλλονται έτοιμες λύσεις, αλλά να παρέχεται στους κύριους των έργων ένα πλήρες φάσμα μηχανισμών, απ' όπου θα μπορούν να επιλέγουν εκείνον που ανταποκρίνεται στις ανάγκες τους.

5.2.2 Το σύνολο των τροποποιήσεων ή προσαρμογών αυτών αναμένεται να βελτιώσει τη διαφάνεια και την ισότητα των ευκαιριών μεταξύ φορέων του ιδιωτικού, του δημόσιου ή του ευρύτερου

δημόσιου τομέα, και να καταστήσει σαφές ότι κάθε οικονομική παροχή απαιτεί πρόσκληση για υποβολή προσφορών και επίσημη σύμβαση.

5.3 Καινοτομία και πνευματική ιδιοκτησία:

5.3.1 Ο ιδιαίτερος χαρακτήρας του κλάδου των δομικών έργων συνίσταται στο ότι τα έργα που παράγονται είναι πάντοτε «πρωτότυπα». Τούτο οδηγεί στην εξεύρεση μιας ευρωπαϊκής νομοθεσίας που να προστατεύει την πνευματική ιδιοκτησία και να λαμβάνει υπόψη τα ειδικά χαρακτηριστικά των προστατευόμενων ιδεών: πρόκειται κυρίως για ιδέες που συλλαμβάνονται με την ευκαιρία μιας συγκεκριμένης πρόσκλησης για υποβολή προσφορών και δεν έχουν απαραίτητα ένα συστηματικό επαναληπτικό χαρακτήρα. Πρέπει να διαμορφωθεί ειδική νομοθεσία σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την προστασία των τεχνικών ιδεών κατά τις διαδικασίες υποβολής προσφορών και τη θέσπιση δικαιωμάτων υπέρ των συμμετεχόντων στις διαδικασίες αυτές.

5.4 Κατάρτιση

5.4.1 Μια αρκετά γενική διαπίστωση, στην οποία έχουν καταλήξει οι επαγγελματίες του κλάδου των δομικών έργων στα περισσότερα από τα κράτη μέλη, αφορά το γεγονός ότι, στο σύνολό τους, τα εθνικά εκπαιδευτικά συστήματα ανταποκρίνονται πλημμελώς στις ανάγκες του επαγγέλματος, και τούτο σε όλα τα επίπεδα κατάρτισης. Συνεπώς, είναι βέβαια σκόπιμο να βελτιωθούν οι σχέσεις μεταξύ των επαγγελματιών και των εθνικών εκπαιδευτικών συστημάτων, χρειάζεται όμως επίσης να δοθεί μια ώθηση σε ευρωπαϊκό επίπεδο, που θα μπορούσε να αφορά τα ακόλουθα:

- προώθηση νομοθεσίας για την κατάρτιση στον τομέα της οικοδομής και των δημοσίων έργων στην Ευρώπη (αναγνώριση και ισοτιμίες όσον αφορά την πιστοποίηση της κατάρτισης σε όλα τα επίπεδα),
- συμβολή στην ανάπτυξη της πρακτικής αξιοποίησης των ανθρωπίνων πόρων με την προώθηση της συνεχούς κατάρτισης. Ο τομέας των δομικών έργων, όπου είναι γνωστό ότι επικρατεί ένταση, δεν τυγχάνει της εκτίμησης των νέων και παρουσιάζει ιεραρχικές μεταπτώσεις στην εξέλιξη της σταδιοδρομίας. Χρειάζεται σε μεγάλο βαθμό ικανό προσωπικό, δεδομένου ότι τα επαγγέλματα του κλάδου αυτού απαιτούν ειδικά και, μάλιστα, πολύ ειδικά προσόντα, καθώς επίσης και στέρεες βασικές γνώσεις. Οι τελευταίες πρέπει στην συνέχεια να αξιοποιούνται από τις επιχειρήσεις με την πρόσβαση των μισθωτών τους σε συνεχή κατάρτιση και σε δυνατότητες σταδιοδρομίας,
- γενίκευση ενός συστήματος «Erasmus» για τα επαγγέλματα της οικοδομής και των δημοσίων έργων στην Ευρώπη, στα διάφορα επίπεδα κατάρτισης, αξιοποιώντας την κτηθείσα πείρα, αλλά σε πολύ μικρή κλίμακα (με την βοήθεια του ΕΚΤ, σε τρεις τομείς: ελαιοχρωματιστές, επεξεργασία λίθων, αναπαλαίωση),
- ανάπτυξη ευρωπαϊκών πανεπιστημίων για τα επαγγέλματα της οικοδομής και των δημοσίων έργων και αναγνώριση ενός ευρωπαϊκού τίτλου εξειδικευμένου εργάτη,
- ανάπτυξη σχολών ανάθεσης συμβάσεων στην Ευρώπη προκειμένου οι πελάτες (δημόσιος και ιδιωτικός τομέας) να γνωρίζουν καλύτερα τις συμβάσεις και τους τρόπους εργασίας των επιχειρήσεων,
- ανάπτυξη ευρωπαϊκών οργανισμών ανώτερης διεπαγγελματικής συνεχούς κατάρτισης,
- προώθηση των ευρωπαϊκών επαγγελματικών προσόντων (π.χ. γλώσσες).

5.5 Κοινωνική νομοθεσία και νομοθεσία για την υγεία και την ασφάλεια

5.5.1 Η ισχύουσα νομοθεσία είχε πολύ θετικό και ουσιαστικό αντίκτυπο στον τρόπο εργασίας στον τομέα των δομικών έργων. Ωστόσο, χρειάζεται:

- να προωθηθούν οι ανταλλαγές ορθών πρακτικών στον τομέα της υγείας και της ασφάλειας·
- να καταπολεμηθεί η παράνομη απασχόληση με πανευρωπαϊκά μέσα (χρήση και διασύνδεση των βάσεων δεδομένων, αναγνωριστικά σήματα και συστήματα ταυτοποίησης των εργαζομένων), με κυρώσεις, και με κατάλληλα προσαρμοσμένη φορολογία (χαμηλός συντελεστής ΦΠΑ, για παράδειγμα)·
- να διευκολυνθεί η εφαρμογή του κανονισμού REACH·
- να διευκολυνθούν οι ροές εργαζομένων χωρίς κοινωνικό ντάμπινγκ (με την αποδοχή των πρότερων διατυπώσεων που θεσπίζονται στα κράτη για τις αποσπάσεις) και να επιτραπεί η επιστροφή των ευρωπαίων εργαζομένων στις χώρες προέλευσής τους·
- δυνατότητα εκτέλεσης των προστίμων σε όλες τις χώρες της ΕΕ·
- αποδοχή των συνθηκών στη χώρα εργασίας ως βάση για κάθε μορφή κινητικότητας των εργαζομένων.

5.6 Βιώσιμη ανάπτυξη

5.6.1 Όπως προαναφέρθηκε, οι επαγγελματίες του κλάδου των δομικών έργων καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και των παγκόσμιων προκλήσεων. Είναι σήμερα έτοιμοι να αναλάβουν την ευθύνη αυτή, στο μέτρο που η νομοθεσία και τα κίνητρα θα τους το επιτρέψουν, έτσι ώστε να προσφέρουν την προστιθέμενη αξία τους στην ευρωπαϊκή αγορά και να διαδώσουν την τεχνογνωσία τους σε άλλα μέρη του κόσμου, εκεί όπου γνωρίζουμε ότι πρέπει να καταβληθούν γιγάντιες και απαραίτητες προσπάθειες για να γίνουν ορατά σε όλους τα αποτελέσματα των ενεργειών.

5.6.2 Συνεπώς, χρειάζεται:

- να εισαχθεί η προσέγγιση με βάση το συνολικό κόστος (για όλη τη διάρκεια ζωής μιας επένδυσης) στους κανόνες των ευρωπαϊκών προσκλήσεων υποβολής προσφορών. Ο ορισμός μπορεί να γίνει μέσω μιας αναφοράς στην «βιώσιμη ανάπτυξη» και μιας έννοιας της καλύτερης προσφοράς. Με τον τρόπο αυτό, οι κύριοι των έργων θα μπορούν να λαμβάνουν πλήρως υπόψη στις επιλογές τους τη διάσταση της «βιώσιμης ανάπτυξης»,
- να ενθαρρυνθούν οι διαδικασίες εταιρικών σχέσεων δημόσιου-ιδιωτικού τομέα, οι οποίες, ακριβώς για το λόγο ότι από τη φύση τους ενσωματώνουν τη σύλληψη, την υλοποίηση και τη

συντήρηση, θα μπορούσαν να αποτελέσουν το καλύτερο μέσον για τη βελτιστοποίηση του συνολικού κόστους,

- να ανακαταμεμηθούν ορισμένες χρηματοδοτικές ενισχύσεις ώστε να επικεντρωθούν, για το σύνολο των κρατών μελών, στο τεράστιο εργοτάξιο της ενεργειακής ανακαίνισης,
- να ενθαρρυνθούν οι εκτεταμένες συνολικές ανακαινίσεις δημοσίων έργων και κτιρίων,
- να προωθηθεί η ανάπτυξη και η ανάδειξη των οικολογικών συνοικιών (δημιουργία κοινοτικού σήματος, χρηματοδοτικά κίνητρα κλπ.).

5.6.3 Τόσο στον τομέα της οικοδομής, όσο και των μεταφορών, οι επιχειρήσεις του κλάδου, εάν τους δοθεί η δυνατότητα παρέμβασης στο σύνολο της αλυσίδας «σύλληψη-υλοποίηση-συντήρηση», είναι σε θέση να προσφέρουν αποφασιστική συμβολή, κυρίως όσον αφορά την εξασφάλιση της χρηματοδότησης των αναγκαίων εργασιών, με βάση την ικανότητά τους να διαχειρίζονται τις συνολικές δαπάνες και τη χρηματοδότηση των επενδύσεων μέσω μελλοντικών οικονομικών ενέργειας.

5.7 Οι ΜΜΕ του κλάδου των δομικών έργων

5.7.1 Το πρόβλημα των μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων του τομέα των δομικών έργων δεν αφορά πραγματικά την πρόσβαση σε συγκεκριμένου είδους αγορές, όπως ισχύει για άλλες δραστηριότητες (βλ. σημείο 3.2.5 ανωτέρω).

5.7.2 Επομένως, η σκέψη των «ποσοτώσεων», που κάποιοι είχαν διατυπώσει και που οι ευρωπαϊκές αρχές απέρριψαν, δικαίως δεν θεωρείται δικαιολογημένη από τους εκπροσώπους των επαγγελματιών αυτών, πολύ περισσότερο μάλιστα που, στην πράξη, τα συγκεκριμένα ποσοστά που είχαν προταθεί από τις διάφορες πλευρές είναι κατά πολύ ανώτερα στο σύνολο των ευρωπαϊκών χωρών.

5.7.3 Επομένως, το πρόβλημα των ΜΜΕ, εκτός των θεμάτων που εξετάζονται στον νόμο «Small Business Act», μπορεί να διευθετηθεί καλύτερα, εάν διασφαλισθεί:

- η εξεύρεση έξυπνων λύσεων για τη μεταβίβαση των επιχειρήσεων,
- η χορήγηση ενισχύσεων ή χρήση από κοινού των υπηρεσιών ή των χρηματοοικονομικών μέσων, έτσι ώστε, χωρίς στρέβλωση του ανταγωνισμού, να επιτευχθεί η ισότητα ευκαιριών, κυρίως όσον αφορά την πρόσβαση των ΜΜΕ σε πολυσύνθετα έργα (συμπράξεις ιδιωτικού-δημόσιου τομέα και βιώσιμη ανάπτυξη), και
- η εξεύρεση λύσεων προκειμένου να διευκολύνεται η πρόσβαση των ΜΜΕ στην τυποποίηση και τις προδιαγραφές.

Βρυξέλλες, 10 Ιουλίου 2008.

Ο Πρόεδρος

της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Δημήτρης ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ